

‘Breng die jongeren aan het twijfelen’

De Haagse burgemeester Jozias van Aartsen worstelt met de bestrijding van jihadisme in zijn stad. Met 46 bewoners die naar Syrië zijn vertrokken, is Den Haag jihadhoofdstad van Nederland. De sleutel ligt in de Schilderswijk zelf, betoogt maatschappelijk werkster Karima Daoudi (45). ‘Breng die jongeren aan het twijfelen en bied ze een toekomst.’

interview

TEKST ELLEN VAN GAALLEN

In oktober 2013 krijgt Karima Daoudi een telefoontje van Rachid. De Hagenaar is dringend op zoek naar een stageplaats. „Niemand wil me hebben,” zegt hij tegen Karima, die met haar Bureau Maatschappelijk Herstel en Rehabilitatie kwetsbare jongeren weer een toekomst probeert te geven. Ze besluit hem langs te laten komen. „Maar, ik schud je niet de hand hoor. Dat doe ik niet bij vrouwen.” Karima fronsht haar wenkbrauwen, maar oké, ze slikt het. Een paar dagen later stapt Rachid haar kantoor binnen. In djellaba, met baard, een korte broek eronder. „Ik zag hem binnenkomen en dacht meteen: wat hebben we hier,” vertelt ze. Opnieuw klaagt hij dat niemand hem wil aan nemen als stagiair. „Ik zei: vind je het gek. Moet je zien hoe je eruit ziet. Hij zei: dat maakt me allemaal niets uit. Dit doe ik voor mijn geloof.”

Even is er de twijfel. Moet Karima hem wel een kans geven? Is Rachid een geschikte stagiair? Maar dan neemt ze een drastisch besluit. Officieel neemt ze hem aan als stagiaire, onofficieel als cliënt. Want dit is zo’n jongen uit de Schilderswijk waarover ze vreest in de kranten te lezen. Een jongen, zonder kans op een opleiding als hij geen stageplek vindt, zonder kans op een baan als hij geen diploma haalt. Een jonge moslim die dreigt te radicaliseren, die in staat is om naar Syrië af te reizen voor de jihad. „Ik heb tegen hem gezegd: ik vind het prima dat je gelooft en vrouwen geen hand geeft. Maar je werkt wél met vrouwen, je hebt respect voor ze, je eet met ze, vergadert met ze en je leidinggevende is ook een vrouw die zegt wat je wel of niet goed doet,” vertelt Karima. De eerste maanden zijn lastig. Ondanks de strenge woorden van Karima weigert Rachid al snel om samen met zijn vrouwelijke collega’s te eten. Ook wil hij extra geld om zelfstandig naar de gevangenis te kunnen reizen voor een bezoek aan cliënten. „Hij wilde niet met een vrouw in de auto zitten,” zegt Karima. Maar daar geeft de welzijnswerkster niet aan toe. „Ik heb gewoon tegen hem gezegd: hoezo wil je al-

leen reizen? Dan moet ik extra budget aanboren voor jouw vervoer. Jij wilt je diploma halen.” Na steeds harder aandringen, kiest de stagiair eieren voor zijn geld; hij komt aan tafel eten én stapt bij zijn vrouwelijke leidinggevende in de auto. Sterker, het lukt Karima zelfs om hem uit zijn djellaba te krijgen en zijn baard bij te punten. De stagiair zou de gevangenis niet eens in komen. „En dan kon hij geen jongeren helpen. Terwijl hij daarvoor bij ons was.” In spijkerbroek met overhemd, en bijgepunt baardje doorloopt Rachid de rest van zijn stage. Missie geslaagd.

Maatjes

Met fluwelen handschoenen krijgt Karima Daoudi jongeren uit de Schilderswijk op het rechte pad. Of het nu ex-gedetineerden zijn of jongeren die dreigen te radicaliseren; met het project Forsa weet Daoudi ze uit de criminaliteit te halen. En de aanpak werkt ook tegen radicalisering. Daarvan is de Haagse overtuigd. Ze koppelt maatjes – allemaal vrijwilligers vanuit de Schilderswijk – aan de jongeren. Die helpen ze solliciteren, een opleiding te kiezen, financiële zaken te regelen én geven hen het gevoel er weer toe te doen.

Het zijn cruciale zaken om te voorkomen dat deze groep afglijdt. En zo zou de gemeente Den Haag ook aan de slag moeten met de strijd tegen Syriëgangsters. „Die ronselaars pikken precies de kwetsbare jongeren er uit. Die schelden op alles wat met het Westen te maken heeft, solliciteren zich suf maar mogen niet eens op gesprek. Ze beseffen dat ze niets voorstellen.”

Zelf kwam Daoudi als 6-jarig meisje vanuit een Marokkaans gehucht naar de Haagse Schilderswijk. Haar vader was één van de eerste gastarbeiders die in 1960 naar Nederland kwam. „Het was best een cultuurshock,” vertelt ze. „In ons dorp kwam één keer per maand een bus. Dan stroomden we allemaal samen bij de halte om te zien wie er aan kwamen. En toen kwamen we ineens in Den Haag terecht.” In de Schilderswijk, waar in 1979 nog veel ar-

‘Stagiair met baard en in djellaba loopt nu in spijkerbroek en blouse’

beidersgezinnen woonden. Waar bewoners met mooi weer neerploften in de voortuin, een biertje dronken, Nederlandse meezingers door de straat galmden.

Hoe anders is haar wijk nu. De meeste Nederlandse gezinnen zijn vertrokken. Op straat is het een mengelmoes van niet-westerse culturen. „Als er een Nederlands gezin loopt, is het vermoedelijk verdwaald,” zegt ze grinnikend. Terwijl ze als jong meisje zoveel te danken had aan de oer-Haagse Gerda. Haar vader draaide nachtdiensten en sliep overdag. Haar moeder en Daoudi kwamen de deur niet uit. Totdat Gerda aanbelde. „Met handen en voeten maakte ze duidelijk dat ze onze buurvrouw was. Ze had twee dochters van toen 7 en 9 jaar. Ik mocht gelijk komen spelen.”

Daoudi leerde er accentloos Nederlands te spreken, at mee bij haar burens, sliep er met grote regelmaat. Ook zorgde Gerda er voor dat de kleine Karima naar school ging, bezocht de buurvrouw haar ouderavonden en zette haar schoen als Sinterklaas in het land was. Sindsdien is Gerda de rode draad door haar leven. De autochtone buurvrouw plantte het zaadje voor Daoudi’s project Forsa. „Ik beseftte dat kwetsbare jongeren eigenlijk allemaal een Gerda nodig hebben. Of een maatje,” zegt ze.

Zo'n 75 vrijwilligers uit de Schilderswijk zijn nu zo'n maatje. Allemaal bezoeken ze jonge gedetineerden en proberen ze die weer een toekomst te bieden. De begeleiding begint met bezoekjes in de gevangenis – 'die zogenaamde vrienden van hen komen niet naar de gevangenis hoor, ze zitten daar mooi alleen' -, als ze vrijkomen helpen de maatjes hen met het vinden van een opleiding of baan. „Ze krijgen het gevoel weer een waardevol persoon te zijn. Ze willen iets terugdoen voor die maatjes,” vertelt Daoudi.

Succes

En opmerkelijk genoeg zijn het veelal jonge meiden die de ex-crimineeltjes op het rechte pad weten te houden. „Eerst selecteerde ik die meiden niet, maar ze boeken veel succes. Ze zeggen niet voor niets dat de drie w's voor deze jongeren de beste remedie zijn: wonen, werken en een wijf”

Van een afstandje kijkt Daoudi toe hoe burgemeester Jozias van Aartsen worstelt met de strijd tegen radicalisering. Zijn stad staat inmiddels bekend als jihadhoofdstad van Nederland. Daoudi ziet de jongeren om haar heen afglijden. Ze hebben veelal een moeilijke jeugd gehad, in armoede. De kans op een goede baan

is klein. Zelfs de jongeren die een goede opleiding hebben, komen lastig aan het werk. En dat frustriert. De verleiding om een boterham te verdienen met criminele activiteiten is groot. In de Schilderswijk hebben de jongeren genoeg voorbeelden van succesvolle criminelen, weet Daoudi. „De frustratie is vaak zo groot dat die omslaat naar haat tegen de maatschappij. Ook jongens die hier zijn geboren, hebben zo'n enorme afkeer tegen alles wat met het westen te maken heeft.”

Langzaam maar zeker worden deze jongeren een makkelijke prooi van ronselaars. „Ze beseffen dat ze niets waard zijn,” legt Daoudi uit. „En dus denken ze: ik vertrek naar Syrië, knal er iemand neer, sterf als martelaar en ga naar het paradijs.”

Haar tip in de strijd tegen radicalisering: ga de discussie aan en bestrijd de extreme gedachten met het eigen geloof. „Wij moeten ze aan het twijfelen brengen. Wie zijn zij om te bepalen dat andere mensen dood mogen in Syrië? Die keuze is aan Allah. Die bepaalt wanneer hij mensen terugneemt. Met koranteksten kunnen we dat onderbouwen.” En als ze eenmaal twijfelen: trek ze terug met een mooi perspectief in Nederland. Zorg voor genoeg banen en kansen. „Als je de hele dag niets te doen hebt en

▲ **De Haagse Karima Daoudi vindt dat jongeren weer een gevoel moeten krijgen dat ze er toe doen. Zo kan je voorkomen dat ze radicaliseren en uiteindelijk zelfs naar Syrië vertrekken voor de jihad.** FOTO FRANK JANSSEN

‘De drie w’s houden jongeren op het rechte pad: wonen, werken en een wijf’

maar op straat hangt, verlies je je eigenwaarde.”

Om de radicaliserende jongeren aan het twijfelen te krijgen, kan hulp vanuit de islamitische gemeenschap niet ontbreken. Daoudi: „Deze groep staat pas open voor andere gedachten als ze je vertrouwt. Aan een witte welzijnswerker gaan die jongeren echt niet vertellen dat ze radicaliseren.” De maatschappelijk werkster roept Van Aartsen op de bewoners van de Schilderswijk om hulp te vragen. „Ik weet zeker dat de Marokkaanse en Turkse gemeenschap als één man achter de burgemeester gaan staan. Het antwoord op radicalisering ligt op straat, maar je moet er wel naartoe gaan en dat oppakken.”

De radicaliserende jongeren in de Schilderswijk hebben hun eigen Gerda nodig, vindt Daoudi. Want hoewel ze de Haagse buurvrouw uit het oog verloor, is de maatschappelijk werkster haar zeker niet vergeten. En haar organisatie is misschien wel de Gerda voor oudstagiaire Rachid. Laatst zag Daoudi hem. Nog steeds in een spijkerbroek en blouse. Hij verkoopt belkaarten. „Nee, hij is niet afgereisd,” zegt Daoudi lachend. „Maar als wij hem geen kans hadden gegeven, was dat wél gebeurd. Nu is hij ons ontzettend dankbaar.”